СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 160. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 11. липня, 1929. VOL. XXXVII. No. 160. Jersey City, N. J., Thursday, July 11, 1929. THREE CENTS.

38 ДЕРЖАВ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ТАРИФИ

ВВАЖАЮТЬ ЇЇ ПЕРЕШКОДОЮ ТОРГОВЛІ.

ВАШИНГТОН, 10. липня. — Сенатовому комітетови для фінансових справ предложено нині протести чужих держав проти проектованої нової тарифи на заграничні товари. Всіх сих проектів є 38, а кождий з них зводиться до того, що торговля між державами найде в новій тарифі найповажнійшу перешкоду для розвою.

Між протестуючими державами є такі важні торговельно краї, як Англія, Франція, Бельгія й Італія. Далі є там усі краї латинської Америки, які звертають Злученим Державам увагу, що ухвалене проектованої тарифи знищилоби за одним замахом усі добрі наслідки подорожі Гувера по краях південної й середної Америки.

На засіданню комітету виступив сенатор Гарисон з проектом, щоби комітет відослав декотрі протести до департаменту стейту та взагалі не робив нічого, не вислухавши вперед опінії сього міністерства.

СУД ВИДАЄ ЗАБОРОНУ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

ТРАМВАЄВЕ ПІДПРИЄМСТВО ДОБИЛОСЯ ВІД ФЕДЕРАЛЬНОГО СУДУ „ІНДЖОНКШЕНУ".

НЮ ОРЛІЕНЗ, 10. липня. — Федеральний суд видав на домагання трамваєвого підприємства „Поблик Сервіс" судовий заказ („інджонкшен") проти юнії трамваєвих робітників, забороняючи їм перешкаджати підприємству в привернению ведення трамваєвого руху.

Діставши приказ суду, підприємство наняло сейчас 250 спеціяльних „депютів", узброїло їх у револьвери й рушниці та поставило для стереження маєтку підприємства коло трамваєвих шоп.

Підприємство стоїть далі на становищи „отвертої шапи" та сподіється зломити юнію, яка не вступає зі становища „закритої шапи". Коли юнія запропонувала переговори, заряд відкинув їх, показуючи на напади страйкарів на вози й шопи підприємства.

НІЧОГО НОВОГО З КРАВЕЦЬКОГО СТРАЙКУ.

КОНЕЦЬ СТРАЙКУ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ПЕРЕГОВОРІВ.

НЮ ЙОРК, 10. липня. — На нинішну конференцію між підприємствами та кравецькою юнією, що має старатися довести до закінчення страйку 30,000 місцевих кравців, котрий почався тиждень тому, мають прибути провідники юнії та підприємців. Провідники юнії кажуть, що вони не ставлять ніякої перешкоди злагоді, однак „свет-шапи" мусять забратися.

Юнія каже, що робітники трох великих шап зірвали з комуністами та прийшли на збори юнії, солідаризуючися в сей спосіб з постановленем юнійного заряду.

ЗАНЕПАД ДОМАШНЬОГО ВАРЕННЯ.

БОГАТО БІЛЬШЕ ЛЮДЕЙ ХОДИТЬ ТЕПЕР ДО РЕСТОРАНІВ.

НЮ ЙОРК, 10. липня. — Перед комісією для публичної служби відбувається тепер дуже цікаве переслухання над тим, кілько повинно рахувати за газ газове підприємство. На нинішному переслуханню предложено докази, що вже від ряду літ постійно збільшається в Америці тенденція обмежування домашнього варення. Видатки родин на газ для домашнього взрення з року на рік постійно поменшуються, тоді як видатки на газ ресторанів та „делікатесен сторів" збільшуються. Се вказує на те, що родини щораз більше покладаються на їду, куповану готову в крамницях.

СМЕРТЬ ВІД РІДКОЇ ТРОПІКАЛЬНОЇ НЕДУГИ.

НЮ ЙОРК, 10. липня. — У місцевому Сісайд Госпитали на Стетен Айленді помер учора 15-літний хлопчина Джордж Мошер, що вже від довшого часу хорував на небувалу тропікальну недугу — каляс-азар.

Родичі завважили його занедужання яких три місяці тому. Хлопчина був тяжкий, сонний, апатичний, не мав апетиту, тратив на вазі й час від часу мав горячку. Довго його лікарі оглядали, поки пізнали, на що він хоруе. Треба було йому нарешті давати свіжої крови здорових людей, не на те, щоби його вратувати, але просто на те, щоби його вдержати при життю. Дістав він сих переливань крови цілий ряд, поки нарешті родичі не стратили всякої надії й не перестали шукати нових людей, готових уділити безплатно хорому своєї крови.

Недуга хлопця викликала зацікавлене хорих у цілому просто світі.

УБИЙНИК ЖІНКИ ПОВІСИВСЯ В ТЮРМІ.

ВЕЛСБОРО, Па., 10. липня. — У місцевій тюрмі повісився вчора 53-літний Петрик Джансон, котрого стейтовий суд засудив оноді на 10 до 20 літ вязниці за вбивство його жінки.

САМА ЗАПРОТОРИЛА В ТЮРМУ, А НИНІ ВИКУПОВУЄ ЙОГО ЗВІДТИ.

РИДЖФІЛД ПАРК, Ню Джерзі, 10. липня. — Пані Емма Шилинг постаралась о арештоване свого мужа за те, що він обходився з нею грубо, коли вона йому заявила, що вона не хоче вже мати більше дітей. Жінка говорила, що вона мусить пімститися на мужу, хочби се мало її не знати як богато коштувати.

Коли однак мужа замкнено в тюрму й жінка не мала вже мужового зарібку, вона скоро змінила свій погляд. Нині вона збирає вже позичками судову кару, яку її муж відсидже, щоби випустити мужа на волю, кай би він далі заробляв на удержання її та їх пятеро дітей.

ЖИДИ В АНГЛІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

При англійських виборах ввійшло у палату громад 14 послів-Жидів. Від лібералів: сер Герберт Семюель, Джеймс Ротшільд, майор Натан, майор Ровр Беліше, Персі Гаріс; від консервативців: сер Пилип Семюель, майор Сид. Селмон, майор Брюнел Коген, сер Вальтер де Фрес, Самільо Семюелс; з Лейбур Парті: Ем. Шімвел, полк. Гарі Дей, д-р Дж. Е. Спіро.

ПОЖЕЖІ.

В Загірю, в забудуваннях Домарацького, вибухла пожежа й спричинила знищення 74-ох господарств. Пожежу спричинив 7-літний хлопець Данько Гошман, котрий неосторожно бавився сірниками. — Зновуж у Нижневі повстав огонь в хаті Василя Маламфія. Мимо сильної рятункової акції пожежа перекинулася на сусідні будинки й знищила 200 будинків.

СОВІТСЬКА ДИТИНА В ЗБРУЧІ.

Дня 25 травня пастухи виловили зі Збруча в Завалі, пов. Борщів, трупика дівчинки. Як виказує слідство, труп походить з Радянського Союзу.

ЯК НЕ ВМІЄШ — НЕ БЕРИСЯ.

В Нижбіргу Старім, гусятинського повіту, от ходився в хаті Микити Гуменного 17-літний Іван Романовський так неосторожно з утятим крісом, що той вистрілив, а куля вцілила господаря Юрка Німого і він повалився неживий на землю. Романовський за свій вчинок відповідатиме перед судом.

ТАКОЖ ДОТЕП!

Одна родина в Еспанії одержала почтову посилку, в котрій находилася домовина, а в ній знову малі домовини, одна в другій. В кожній домовині була картка з імям одного члена родини і дата смерти кожного. Само собою, що посилка ця зробила непримене враження на присутних. Але враження замінилося в божевілля, коли на другий день батько родини, котрому таємничий надавець передсказав день смерти, помер на удар серця. Всі члени родини, страшенно забобонні, очікують з дня на день смерти, а поліція шукає надавця.

ВІРШОВАНІ ПОРТРЕТИ.

Останньою модою в колах лондонської аристократії є портрети... віршом. Придумав її віршотворець Осберт Сітвел, помістивши в пресі обяви, що приготовляє такі портрети за нескромну ціну 100 фунтів. Кому це за дорого, цьому (точніше: цій) він може зробити портрет за половину ціни, але тільки з половини особи, правда, найважнійшої половини: з голови та пліч. Сітвел пише такі поеми в трох сеансах по дві години. Заки почнає писати, розпитує точно особу про її смак, звички і все те, що вона любить. Поема писана на зразок критичних портретів тих критиків, що наслідують малярство і почнають від подрібного фізичного опису особи. За 6 годин більш як 400 долярів — гарна ціна! Є всі дані сподіватися, що навіть більші поети від містера Сітвела спробують для заробітку портретувати багаті дами ритмом і римою.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

В четвер, 11. липня, в годині 9.30 вечером на стації WABC, квартет в складі: Гребенецький, П. Ординський, Данилов і Бузановський відспівають такі пісні: 1) Ой летіла горлиця; 2) Максим козак Залізняк, Лисенка; 3) Козака несуть і коня ведуть, Леонтовича; 4) Ой, бре море, бре; 5) Та туман яром котиться, Лисенка; 6) Ой лопнув обруч.

ВБИВСТВО В СУХОЖЕВІ.

Минулого місяця найдено в Сухожеві, пов. Тарнобжег, під жолобом труп Івана Зклеї. Слідство виявило, що вбивства довершила сестра замордованого, Марія, за намовою матери Катерини. Обі злочинниці арештовано.

БАНДИТИЗМ НА СЕЛІ.

Львівський суд присяжних розбирає справу проти трох парубків з Давидова, обвинувачених у кількох нападах з метою грабіжі. Гречух, Ренка та Непсуй мали стероризувати ще в вересні 1927 р. в ночі у своїй хаті спячого М. Шнапа в Воловім, домагаючись видачі грошей, відтак Хану Рот у Журавці, Антона Савицького в Давидові та о. І. Яремка в Шоломиї. Вони нападали на хату з револьверами, залякували мешканців і брали те, що було під рукою. Всі вони до вини не признаються.

НЕПРАВИЛЬНОСТИ ПРИ РЕКРУТАЦІЇ.

Румунське міністерство війни довідалося, що в Семигороді робилися на протязі послідних 4-ох років великі неправильности при рекрутаціях. В повітах Клюж, Сигот, Муреш і Насауд відбудеться з цеї причини перевірка послідних 4-ох річників.

ХОТІВ СТАТИ ЗА ОДИН ДЕНЬ БОГАТИМ.

В Національнім Банку в Бакові (Румунія) явився Іван Келе з Бугальниці, повіту Нямц, і зарепрезентував банкові два чеки на 18 міліонів левів, які хотів заінкасувати. Управляючому директорови видався цей осібняк підозрілим і він передав його поліції. Виказалося, що чеки вкрав він одному інжинірови. Як говорять газети, то Келе був недавно ще на посаді в Чернівцях.

УЧИТЕЛЬ ПОБИВАЄ СВОГО ЗВЕРХНИКА.

У суботу, дня 1. червня вечером, на виходячого зі засідання Польського Львівського Кола вчителів вищих шкіл д-р К. Сосніцького, недавно звільненого зі служби начальника відділу середніх шкіл, напав на шкільнім коридорі гімназійний учитель Г. і чинно його зневажив. При цьому пояснив, що робить це за заподіяну йому кривду. (Учителя Г. д-р Сосніцький перевів у дисциплінарній дорозі з етатового вчителя на контрактового). Д-р Сосніцький, який є хорий на серце, під враженням ударів дістав атаку і лежить недужий. Майже вся львівська преса промовчала цей інцидент характеристичний для теперішних шкільних відносин. Можна уявити собі, скільки шпальт присвятила би вона такому скандалові, як би вчителем був не Поляк, а Українець, і які епітети йшли би на адресу всього нашого громадянства!

СМЕРТЬ РОСІЙСЬКОГО ВЧЕНОГО.

Помер відомий російський фільольог Алексій І. Соболевський, член Академії. Найбільше відомим його твором є „Лекції з історії російської мови" і 8-томові „Великоруські народні пісні". Соболевський створив „славну" теорію про походження „руської" мови, відмовляючи права на самостійність мові української і фалшуючи найосновніші моменти історичного процесу у розвитку обох мов. Його теорія була відкинена численними дослідниками, не тільки українськими, але й російськими.

НЕПРАВИЛЬНОСТИ В ФАБРИЦІ СІРНИКІВ У КЛЮЖУ.

Комісія, яка вела слідство в фабриці сірників у Клюжу (Румунія), найшла великі проступки теперішного директора Джеорджеску, на чім потерпіла значно держава. По закінченню слідства предложить комісія міністерству фінансів доклад. У звязку з цим очікують сензаційних арештувань.

МОСКОВСЬКІ ЩУРІ.

Щурі в Москві намножилися в останніх часах так численно, що всі харчеві склади аж гудять по ночах від щуриних герців. Повно їх також по театрах. У т. зв. „театрі революції" недавно підчас вистави щурі, імовірно виполохані войовничими акторами зпоза куліс і зпід сцени, почали бігати по салі і атакувати тих, що принесли зі собою якусь їжу. Кілька осіб вийшло з театру зі знаками щуриних зубів. Коли деякі з них звернулись зі скаргою до адміністрації театру, їм відповіли, що в цьому театрі багато менше щурів як в інших.

ВЕСЕЛИЙ ДЕЗЕРТИР.

Перед королівською палатою в Лондоні, званою Бакінгем, стоїть завсіди пишна варта. У червонім довгім піджаку, у велитенській медвежій шапці... одним словом, у фантастичнім традиційнім одязі, що нагадує маскараду. Недавно один, молодий Шотляндець, що виконував цю почесну службу, став напротязі кількох тижнів героєм дня. Якби він був згинув на становищі в обороні короля від бомби анархістів, про нього не писали би довше. Він щез. Розглянувся нишком, склав усю свою одіж з крісом у будці і чкурнув. Усі рішили, що він мусів збожеволіти. Пішли стежні листи по всій державі. Поліція дістала навіть його фотографії. А добросердний Шотляндець за той час ішов пішки до рідного села, в рідні гори. Він не зійшов із глузду, а попросту, мав такий настрій, що не міг устояти довше у такій дурній позі. Войка, що годинами стоїть на варті, має багато часу до роздумування! Хто зна, чи самостійний Шотляндець не прийшов до висновку, що глупо є кого сторожити короля в палаті, в якій він не живе, бо мешкає тепер у Віндзорі. Та найсмішніше в цій історії те, що вартового, який зробив найпростішу річ: поїхав до хати і зробів це найпростішним способом: ішов пішки і питався навіно по дорозі всіх поліцаїв і жандармів, куди йти — не переловили. Аж коли він відпочив на батьківщині, сам зголосився, щоби його судили. Кажуть, що Англія давно вже так щиро не сміялась!

РОСПОЧАЛИ БОРОТЬБУ ПРОТИ УРЯДУ МАНЮ

МАНЮ ХОТІВ РЕЗИГНУВАТИ ЗІ СТАНОВИЩА ПРЕМІЄРА РУМУНІЇ. ПЕРЕВОДЯТЬСЯ ЧИСЛЕННІ АРЕШТИ ЧЛЕНІВ ОПОЗИЦІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 10. липня. — Можна думати, що вже скінчився медовий місяць правительства Маню. Знесена цензура в Румунії знову відновлена й годі сказати, чи буде вона полекшена. Це вказує на те, що уряд перебуває тепер в нервовому стані ізза зросту й скріплення опозиції проти нього, яку організує ліберальна партія.

З огляду на те, що опозиція виступає проти адміністраційних реформ Маню, він подався до димісії, але її не принято. Тепер Маню переводить по всій Румунії арешти опозиціонерів, які під проводом ліберальної партії зробили замах за захоплення влади в Румунії з метою проголошення військової диктатури.

Після першого розгрому, при приході Маню до влади, ліберальна партія тепер трохи віджила й під проводом бувшого премієра Братіяну почала робити напади на Маню. Ліберали незадоволені не лише адміністративними реформами Маню, але й його економічною політикою, що притягнула до Румунії чужинецькі капітали, а багато банків та инших економічних інституцій, які були в руках лібералів, привела до банкроцтва.

Треба думати, що тепер розпочинається довша й уперта боротьба між Маню та лібералами, але Маню вважають сильною людиною, що зможе зберегти владу в своїх руках. Боротьба лібералів знову підносить питання повороту Кароля на румунський престіл, який тепер занятий його сином Михайлом.

ДОЛЕТІЛИ ДО ЕСПАНІЇ.

ЛЕТУНИ З НЮ ЙОРКУ ДО РИМУ ПЕРЕЛЕТІЛИ ЧЕРЕЗ ОКЕАН. ЛЕТІЛИ НА ВИСОЧИНІ 12,000 СТІП. ПЕРЕРВАЛИ ЛЕТ ІЗЗА БРАКУ ГАЗОЛІНИ.

САНТАНДЕР (Еспанія), 10. липня. — Перед вечером 9 липня на летунському полі Альберічія осів літак „Слідопит", що летів з Ню Йорку до Риму. Він пробув у повітрі трицять одну й пів години. Він змушений був перервати свій лет ізза браку бензини, хоч летуни розрахували, що вони мають її більше ніж на 40 годин лету.

Густий туман та сильний стрічний вітер примусили їх летіти на висоті не менше 12,000 стіп, тому вони бачили океан лише 2 години підчас свого лету. Тепер летуни поповнюють свої запаси бензини й, трохи відпочивши, вилетять далі до Риму, куди залишилося ще пролетіти 700 миль. Летуни почувають себе добре, таксамо й літак знаходиться в повній справности.

ЗАГИНУЛА СУБМАРИНА.

НА АНГЛІЙСЬКІМ ПІДВОДНІМ ЧОВНІ ЗАГИНУЛО 21 МОРЯКІВ. З ДРУГОГО ЧОВНА ВОДА ЗМИЛА У МОРЕ ДВОХ.

ЛОНДОН (Англія), 10. липня. — Підчас маневрів англійської фльоти біля ірляндських берегів зударилося дві субмарини. Одна з них, Г-47 негайно пішла на дно. З неї врятувалося лише трох моряків, що були на зовні. Инші 21 загинули разом зі субмариною на глибині 324 стопи.

З другої субмарини, Л-12, при зударенню змило водою в море двох моряків, які також загинули. Тепер ведуться поспішні роботи, щоби витягнути з води субмарину Г-47, але нема надії на врятування її залоги.

ЗА СВОБІДНУ ТОРГОВЛЮ.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРОТИ ПРОТЕКТИВНИХ МИТНИХ ТАРИФ.

ЛОНДОН (Англія), 10. липня. — Сьогодня відбулася перша проба сили правительства Мек Доналда в палаті послів. Консервативці домагалися вияснення фінансово-буджетової політики правительства Партії Праці в залежности від митних тариф. Консервативці ставили домагання, щоби митні тарифи були „протективними", себто забезпечуючими розвиток внутрішньої торговлі шляхом обложення чужих виробів високим митом.

Проти цього висловився Сновден, що говорив в імени правительства. При голосованню правительство Мек Доналда мало по своїй стороні 340 голосів при піддержці лібералів, а консервативці 220 голосів.

ВОЄННІ БОРГИ.

ПАРИЖ (Франція), 10. липня. — Завтра в парляменті розпічнуться дебати над ратифікацією французько-американського договору про сплату воєнних боргів Америці. Договір цей підписаний вже три роки тому, але й досі не ратифікований. Тепер Понкаре поставив за всяку ціну добитися ратифікації його.

ЛІТАК-ВЕЛИКАН.

ФРІДРІХСГАФЕН (Німеччина), 10. липня. — Перший раз дозволено газетним репортерам оглянути величезний літак, що тепер закінчує будувати літакова фабрика „Дорнієр Компані". Цей літак буде закінчений остаточно за кілька днів. Він має перевозити 120 осіб.

Розміри величанського літака вражають кожного, хто тільки побачив його. Маючи на собі 120 пасажирів з їх багажем, літак цей може летіти без перерви на віддаль 650 миль.

ТЕЖ „ПОЛІТИКА МИРА".

ПРАГА (Чехословаччина), 10. липня. — Тут стало відомо, що на осінні маневри чехословацької армії приїде король Югославії Александер зі своїми генерал-штабовцями.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

І НЕЩАСНІ ВИПАДКИ МАЮТЬ СВОЮ НАУКУ.

На скільки нещасні випадки звязані з літною горячкою, тяжко сказати, однак не дасться заперечити, що відколи настали літні спеки, відтоді по газетах аж роїться від вісток про ріжні нещасні випадки.

Дехто гине просто наслідком спеки, від соняшного удару. Богато втікає перед спекою в воду й часто, не вміючи пливати, заходить на глибінь, з якої не може вернутися. Хто лише має автомобіль, вибирається на прогульку; серед натовпу автомобілів о нещасте не трудно. Дехто, не маючи свого авта, наймає або зичить чуже, щоби проходитися їздою; замісць проходи часто находить каліцтво або смерть. Другі пнуться по горах і там викручують собі ноги або й ломлять карки. Літом богато цікавих політати воздухом: у богацько містах летуни за 5 долярів готові підвезти охочих на коротку прогульку воздухом; минувшого року при таких летах загинуло кількадесятеро людей. Підчас літної спеки лекше о випадок на морю або на залізниці. Словом, літо се час ріжних, преріжних нещасних випадків.

Відомо, нещасні випадки скроплюються на запомоговій організації. Нещасні випадки потягають за собою каліцтва й смерти, а запомогова організація має власне на меті повертати шкоди за такі випадки. Тому добрі члени запомогової організації добре дбають за організацію, а тим самим за себе самих, коли вони й самі будуть вистерігатися наражати себе на нещаскі випадки й других будуть остерігати перед ризиковними підприняттями.

З другої сторони, однак, треба теж підняти, що зручні організатори запомогової організації можуть власне сі випадки використати для добра своєї організації. Треба тільки мати охоту підпати аргумент та показати нечленови, на яку небезпеку наражає він свою рідню своєю необережністю чи недбальством. Кождий нещасний випадок пригадує людям смерть, а смерть пригадує долю тих, яких доля від нашого життя й поводження залежить. Не треба уже тут богато працювати, тільки пригадувати сю небезпеку, поки людина нарешті не захоче вспокоїти себе за долю рідні та не попросить вписати себе в Український Народний Союз.

УКРАЇНЦІ КУПЦІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ

(Допись з краю).

Кожда здорова суспільність, кожде народне тіло мусить мати всі ті органи та всі ті клітини, котрі потрібні, щоби той народний організм був здоров і міг опертися ворожому напорови, хочби напори і напади йшли навіть з усіх боків.

Ціла всесвітна історія це нічого иншого, як одна велика боротьба за істнування поодиноких народів поміж собою.

А в тій боротьбі той народ скорше вдержиться при житю, відопре ворогів і не допустить, щоби вони усадовилися на його землі, котрий буде сильніший, отже ліпше зорганізований. Його організм буде мати всі ті потрібні органи і клітини, про котрі власне говорено.

Для повного здоровля суспільного організму є безумовно потрібним, щоби він мав зорганізований і добре поставлений свій власний апарат до виміни продуктів між поодинокими його членами.

Таким апаратом є власне купецтво, котре може знову бути кооперативне, або індивідуальне.

Нема ще народа, в котрім виміна дібр стояла би виключно лише на кооперативній основі. Певна річ, що це було би найкраще, але це є лише далеким ідеалом, і навіть такі просвічені народи, як Німці й Чехи, мають свою виміну дібр (продуктів) основану на обох началах: на кооперативнім і індивідуальнім.

Заки зійде сонце всенародньої кооперації, то роса виїла би очи, а у нас в краю є покищо тою ідкою росою чужонародне, одиничне купецтво, передовсім жидівське. Наші браття, американські Українці, знають дуже добре, що то за страшенна язва на тілі українського народа те чуже купецтво.

Це не лише струп, але й величезна пявка з сотками тисяч ссучих рамен, що ссуть з нашого народа соки й то не лише на свою власну користь, але й на користь наших рішучих національних ворогів. На се нема иншої ради; ми мусимо мати своє власне купецтво!

Це цілком не потребує зупиновати нашого руху кооперативного. Кооперативний рух не годен обняти так скоро всіх галузей виміни продуктів. По друге, наші купці можуть і повинні бути найсолідніщими відбірцями кооперативних складів та магазинів.

І треба на нашу потіху сказати, що у нас в краю є вже таки значне число купців, лише що вони ще не були досі зорганізовані. Але тепер настав перелом: знайшлись такі енергійні наші купці як Гануляк (Львів), Ковалюк (Коломия) і другі, котрі зорганізували у Львові „Союз українських купців", а цей Союз уже й філії й гуртки по краю закладає, як ось на приклад в Станиславові. (Головна управа „Союза українських купців" є у Львові, Підвале ч. 9).

Але цей Союз знав добре, що ніяка організація без осібного пресового органу не може розвиватися так, як треба, не може розвинути відповідної пропаганди за своєю програмою, за своїми провідними думками. І тому-то Управа Союза припоручила свому невтомному рухливому членови, п. М. Ковалюкови, власникови фірми „Рекорд" в Коломиї, щоби розпочав видавання відповідної купецької часописи. Пан Микола Ковалюк радо сповнив це припоручення і в той спосіб повстав місячник під заголовком „Український купець", що виходить в Коломиї і коштує всього до кінця року півтора доляра. Передплату треба висилати на адресу:

Wydawnyctwo "Rekord",
Kołomyja.

Щоби знати, в якім дусі редагується та часопись, позволю собі напровадити тут з числа третього її ось який уступ:

„**Український купець і промисловець** мусить усвідомити собі, що його **завдання є ті самі**, що колишнього **характерника-козака**, котрий віддавав ціле своє єство для спільної справи.

„Таксамо нині український купець чи промисловець, школившись у своїм фаху, мусить старатись здобути нову, а вже істнуючу торговельну чи промислову станицю збогатити, підсилити. „Це будуть ті фортеці, на які опираючись українська нація сміло піде в наступ для осягнення свого найвищого ідеалу.

„Та щоби це можна легше осягнути, мусить кождий український купець чи взагалі бизнесмен так в краю, як і в Америці, подбати о свою організацію, бо тільки в той спосіб зможемо піднести повагу і вплив купецтва на громадське життє, та поширити нашу ідею в широкі маси, а тим самим витворити практичний і модерний світогляд культурної нації.

„Для успішного переведення цього в життє потрібним є, щоби кождий український бизнесмен не лише передплачував, але і читав свою пресу та старався зискати для неї передплатників зпоза купецького стану. Цим викличеться заціклавлення нашою ідеєю і її поширенне.

„Дехто звертає нашу увагу на це, що здалося би, щоби наша фахова і станова часопис появлялася частіше.

„Повідомляємо отже, що „Український Купець" вже від нового року буде виходити **два рази на місяць**, а може навіть і як **тижневик**.

„Це залежить однак від вас, українські бизнесмени.

„Коли хочете мати свій становий тижневик, то **старайтесь по змозі його поширити!**"

Так пише „Український Купець" і я гадаю, що він має рацію. Нам треба конче **сильного купецького стану**, але без купецької, добре уфондованої часописи це статися не може.

Наум Шрам.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИХОВАННЯ МОЛОДІЖИ.

Відповідь панни Мегалівної в 156. ч. Свободи на мою допись про Рідну Школу — смішна й болюча. Смішна тому, бо шан. дописувателька, не зрозумівши моєї дописі, „чуєтьсє морально зобовязана" взяти в оборону Р. Ш. тоді, коли я на Рідну Школу зовсім не накидався. Болюча тому, бо вона помимо волі потверджує це, чого я побоювався й задля чого я писав попередню допись. Наведу з неї кільха речень:

„Правда, є Українська Торговельна Школа „Рідної Школи" у Львові і власне я її покінчила. Не лишень я, є більше таких, що покінчили, і щож? Шукати хліба, але де? У своїх нема".

Ось де наша трагедія: ми хочемо готових посад, а коли їх нема, значить ціла наука нінащо.

Якби американські Вікінги, що перші прибули до нової землі, думали в той спосіб, то певно булиби всі загинули. Бож тут вони не знайшли готових посад. Тимчасом вони не лиш не загинули, але на таким малім куску землі як Мангетен вони приготували для нас аж вісім міліонів посад.

Шукання готових посад має у нас стару традицію і сягає ще до кріпацьких часів.

Колись наші предки були полишені на ласку пана: збудував пан церкву — йшли Богу молитися, поставив школу — то вчилися, орали тоді, як пан приказав. І хоч знали, що пан такий самий чоловік як вони, хоч знали, що чудові панські палати збудовані їхніми руками — то все таки вони овивали його авреолею містичности і бунтуючися мочки — дали гнули спину.

Нині не те. Ми цивілізованими стали: студіюємо фільософію, займаємося політикою, читаємо в газетах про техніку, торговлю, промисел, про Вол Стріт, армії, держави, договори й ніби розуміємо те все, однак подивляємо так само, як наші предки подивляли панські палати. Минувся один пан — прийшов другий, ще сильніщий, який невидимою нагайкою колотить нами, впливає на нас хитрими способами, розєднує нас, спинює наш розвиток, а ми нарікаємо на невідрадні обставини, овиваючи далі того пана авреолею містичности.

Щоби панувати — треба самому стати паном. Треба передродитися духово й зрозуміти, що обставини творять люди і кождий творить такі, які для нього найвигідніші.

Своя самостійна держава дає найкращу запоруку розвитку корисних обставин і до неї ми всі повинні цілою силою стреміти. Але ми мусимо тямити це на кождім кроці, що затвердження державних границь ще не дає повної самостійности національному организмови, коли він до того як слід не підготований. Бо крім територіяльного рабства, ще є фінансове й культурне рабство.

Самостійне життя модерної нації вимагає тисячі ріжних галузей, живчиків і нервів. Завданням поневоленої нації є очистити ті нерви з чужинецьких паразитів, оздоровити їх і розвинути, як також витворити ті галузи, яких ще нема, а які для самостійного життя потрібні.

Кожна нація розвивається за посередництвом великих людий, яких видає з себе. Кожда нація видає певну скількість здібних людий, але не кожда їх використовує. Не тільки їх не використовує для себе, але часто віддає їх другій нації й тим самим стає для неї погноєм.

Зберігти тих людий для себе, значить зберігти цілість нації; використати їх усіх, значить запевнити нації максимум розвитку.

Тут завдання для Рідної Школи. В попередній дописі я подав свої гадки відносно виховання нашої молодіжи в Ріднім Краю. Очевидно мої гадки, це гадки одного чоловіка. Добре булоби, якби другі громадяни забрали в тій справі голос. Тим ми створилиби загальну опінію американської еміграції, яка однак ніколи не повинна бути приказуючою, лише інструктивною. Бо в патріотизмі наших братів за океаном ми не сумніваємося, а обставини, серед яких вони живуть, нам все таки в деталях відомі, тим більше, що вони змінюються з бігом часу.

Кінчаючи отсю допись, свою опінію про виховання нашої молодіжи в Ріднім Краю замикаю в слідуючих словах:

Виховуйте панів! — Не білоручків-паразитів, що шукають легкого життя, ні анеміків, які ждуть готових посад, ані хоробливих патріотів, що пускаються на дно й помагають стогнати масам. Виховуйте панів, духових аристократів, які своїм бистрим умом згорнуть нитки життєвих сил, самі стануть високо і за собою піднесуть маси.

А ми, емігранти, сповнім наш обовязок.

Е. Ляхович,
Ню Йорк, Н. Й.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ.

У вчорашній передовиці „Евген Чикаленко" рядок 20-21 надрукований так: „національного руху, як Антонович, Коцюбинський, Грінченко, Руви. У свій час усі великі діячі українського народу, імена..."

Має бути: „національного руху. У свій час усі великі діячі українського народу, імена..."

В. Кедровський.

1919 РІК

(15)

Якщо коли й були прояви часткової твердости в переведенню наказів, то це було лише випадкове явище, але не було системою. Дисципліна піддержується лише упертим систематичним слідкуванням за виконанням її та неухильним переслідуванням й покаранням усіх тих, що порушують дисципліну, або не виконують наказів. Спорадичні прояви твердости й часто занадто перебільшені, викликають у війську та в масах враження гістеричности влади, а тому й ослаблення її.

Я на цьому спинився трохи довше, бо невміння впроваджувати дисципліну в нашій армії та в політичні і державній праці, а також нерозуміння самої системи такого впровадження, фатально відбилися на всій нашій визвольній боротьбі.

* * *

Тепер хочу короткими стрічками схарактеризувати роботу Другої Управи Головного Штабу Републиканських Військ.

З кождим днем до Управи все більше зголошувалося ріжних старшин, щоби допомогти нам в боротьбі. Частина з них негайно призначалася в дієві війська, а частина посилалася на командантські „посади" в ріжні повіти України. Губерніяльних комендантів та комісарів призначала сама Директорія.

Кожен день до Управи вливали відомости про призначення то одного, то другого повіту до Директорії. В таких повітах майже завжди признавалися комендантами ті, що були подані звідти, як фактичні військові керовники повітів. Таксамо зголошувалися старшини, що мали вже командантський досвід в часи Центральної Ради, чи коли в инший час. Довідавшись, який повіт найліпше знає такий кандидат і де-б він бажав працювати, я звичайно давав призначення йому в один з повітів, який ще знаходився під владою гетьмансько-доброво́льської.

— Отже, бувало говориш, — пане, ви призначені в такий-то повіт командантом. Всі папери вам негайно виготують у командантському відділі. В повіті ще знаходиться гетьманська влада. Ваше завдання скинути її й перебрати повіт у свої руки. Коли не можете цього зробити самі з тамошніми силами, то виберіть собі з резерви повстанської армії яких два або три десятки добрих хлопців і негайно відправляйтесь виконувати цей наказ.

Таким приказом звичайно кінчилася моя коротка розмова. Хіба ще притім я категорично додавав, щоб за два-три дні вже було донесення, що в повіті є влада Директорії.

Треба зазначити, що я майже не стрічав протестів проти такого призначення „на посаду". Звичайно була відповідь:

— Слухаю. Зроблю все, щоб найскорше виконати ваш наказ.

Коли хто траплявся, що починав крутити, видимо не бажаючи йти на ризиковне діло, то все одно я свого наказу не зміняв.

— Ви маєте бойовий наказ. Ви старшина на дійсній службі й знаєте, що заслуговують ті, котрі не виконують бойових наказів. Ідіть і робіть те, що приказано. До побачення. Щасливого успіху!

Може такий старшина бувало й вилається в душі, але їхав і звичайно за короткий час ми вже мали повідомлення, що він став командантом певного повіту. Бували й невдачі з такими призначеннями, але назагал всі справились з поставленим їм завданням. Потім вже треба було поволі підібрати відповідніщі кадри командантів, зміняючи тих, що не годилися, але спочатку треба було брати все живе, що попадалося під руку.

Також приїздили „делегації" з ріжних повітів та місць з проханням „дозволити зробити повстання", або „дати зброю для повстання", або „призначити команданта від Директорії" і т. д. Найбільше прибувало таких делегацій від селян.

— Будь ласка, пане, дозвольте нам зробити повстання проти Москалів та викинути гетьманчуків з нашого повіту, бувало просить така делегація.

— Чомуж ви просите дозволу, коли Директорія вас до бойцького кличе й маєте друковані відозви? — відповідаєш на таке прохання.

Тоді звичайно один з делегатів десь з кишені дістане якусь повстанську відозву. Помне її ще більше в руках тай говорить:

— Це добре, але нам треба „охвіціяльного" приказу. Напишіть нам приказ і з печаткою, щоб так було по „хвормальностям", бо, знаєте, все може бути.

Такі „делегації" вимагали категоричного приказу від републиканської влади на повстання, а саме головне — на мобілізацію. Вони говорили, що добровільно мало хто зголоситься до війська, але коли „небелізацію" оголошено, то тоді нічого не зробиш усі мусять йти. Це їм потрібно було, щоб при черговій зміні влади можна було все звернути на приказ „начальства".

Ще иноді така делегація попросить трохи зброї, а то й старшину, щоби керував „небелізованими". Коли все одержали, то сердечно подякувавши, хутко вибиралися „робити повстання".

Були й такі випадки, що „делегації" приїздили просити зброї, щоби „воювати" з сусідним селом за панську землю, або за ліс. Тоді, звичайно, випроваджували їх з обіцянкою прислати туди добрий військовий відділ, щоб помирив їх та „поділив після права землю між ними". Але це були дуже нечисленні випадки.

Скинувши московських гетьманчуків, комендантам часто доводилося негайно розпочинати боротьбу з большевиками, що відразу повели агітацію проти Директорії, проти української демократії, підриваючи тим наше запілля і провокуючи та ускладняючи нашу боротьбу з московсько-гетьманською чорносотенною владою. Большевики напружували всі сили, щоби розкласти републиканські війська та не дати організувати Директорії влади на місцях. В часи найзавзятішої нашої боротьби, коли в багатьох місцевостях ще доводилося й з Німцями вести справжні бої большевики були найвірнішими союзниками гетьмансько-московської влади, розкладаючи й підриваючи наші сили. Вони кликали українські маси до анархії, погромів й міжусобної боротьби, а на тім вигравали лише московські чорносотенці.

Перший випадок такої праці большевиків виявився вже на другий день по захопленню нами Василькова. Наші війська ще вели упертий бій з добровольцями між Бояркою та Постом Волинським. Васильків знаходився в полосі фронту й був дуже важною нашою опорною базою, а в той час там большевики утворили свій совіт, що кликав місто й повстанські війська не виконувати наказів Републиканського Штабу, не визнавати влади Директорії й т. п. Той совіт старався захопити місто в свої руки, щоби дезорганізувати наш фронт в найголовнішому для нас місці. Й було один час остаточно захопив владу в місті. Командант Василькова зявився у мене в Управі за інструкціями, що робити, бо він вже там влади не має. На це я йому дав короткі інструкції:

— Негайно розігнати совіт, хочби й розстріляти довелося кого з нього. А коли ви не станете знову повноправним комендантом повіту, то накажу вас розстріляти!

Одержавши цей наказ, командант вдався за допомогою до Січових Стрільців і на другий день вже знову урядував у Василькові. З того часу аж до відходу військ Директорії з Київа вже не було большевицьких спроб захопити Васильків у свої руки.

Поза такими головними справами адміністративно-військового характеру доводилося полагоджувати багато дрібних справ біжучого дня. Робота йшла таким темпом, що ми не помічали, як день змінявся на ніч, а ніч переходила в день. Кожен мав свою роботу й кожен був обтяжений нею по горло.

З такої побічної праці, яку довелося мені виконувати, підкреслю тут лише дві, які можливо, привели мене до тяжкої недуги.

Зі штабу Січового Корпусу з Боярки увесь час просили денебудь дістати панцирний потяг, який бувби величезною допомогою в боях з добровольцями. У нас не було жадного, навіть поганенького потягу, а щось дати треба було, бо кожен з нас добре знав, яке велике значіння має панцирний потяг.

(Дальше буде).

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУЧКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ.

які можна набути у книгарні Свободи.

ЗУСТРІЧ. Новорічна песа-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ....15 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, драмована казка в 2-ох діях. Я. Вільченко ....20 ц.
ЗОЛОТИЙ ЧЕРЕВИЧОК, песа-казка для дітей у 6-ох картинах. Галина Орлівна ....15 ц.
ПРОГУЛЬКА, комедійка на одну дію. Ст. Чубатівна ....15 ц.
ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях ....15 ц.
САМОТНІЙ У ЛІСІ, песа на одну дію. Е. А. Чебишева-Дмитрова ....10 ц.
МАЛИЙ ТАРАС, діточа песа на 3 дії. В. Шопівський ....20 ц.
СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на дві дії зі співами та хороводами. Василь Софронів ....25 ц.
СТРІЧА У ЛІСІ, сценічна картина в одній дії. Леся Верховинка ....10 ц.
ПІДКЛАДЕНЬ, песа-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ....15 ц.
ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛІ..., песа-казка в 5 діях. Павло Бендер ....10 ц.
ПРИ ВАТРІ, сценічна картина в одній відслоні. Фр. Вольф ....10 ц.

Повисші книжочки можна одержати в книгарні Свободи. Замовлення будемо висилати тільки по одержанню належитости. Не будеться звертати уваги на такі замовлення, які прийдуть без належитости.

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.

(15)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА У. Н. СОЮЗА.

ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ 1925 Р. ДО 31-го ГРУДНЯ 1928 Р.

Слідувало справозданне гол. касіера, Василя Левчика. Появу на естраді В. Левчика привитано оплесками.

Вас. Левчик заявив, що його справозданне буде коротке і буде відносить до загальних приходів і розходів, бо подрібний звіт здав фін. секретар, на котрий він вповні годиться, та доповнить його контр. комісія. По сім вступі відчитав свій звіт, котрий нагороджено гучними оплесками.

Справозданне мое, як головного касіера Українського Народного Союза, є обмежене до загальних річних приходів і розходів. Моїм обовязком було перебрати всі чеки або моні-ордери від головного фінансового секретаря, індорсувати їх та депозитувати до банків. Заявляю, що кожда, хочби найменша вкладка, перейшла через мої руки. З кінцем кождого місяця діставав я банкові стейтменти, які відсилав до гол. фін. секретаря.

Всі виплати переходили також через мої руки, бо кождий чек, від найменшого до найбільшого, я підписував враз з головним предсідателем і головним фін. секретарем.

	ПРИХІД:	РОЗХІД:
В році 1925	$ 464,253.01	$ 448,633.18
„ „ 1926	556,199.50	383,333.02
„ „ 1927	655,729.42	675,898.92
„ „ 1928	644,387.31	656,013.14
Разом	$2,320,569.24	$2,163,878,26

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід за час 1925—1928	$2,320,569.24
Розхід за час 1925—1928	$2,163,878.26
Остає готівка	$ 156,690.98
З кінцем грудня 1924 остала готівка	203,336.16
З кінцем грудня 1928 готівка остає	$360,027.14

Молодечий Департамент У. Н. С.:

	ПРИХІД:	РОЗХІД:
В році 1925	$29,373.14	$ 7,525.81
„ „ 1926	34,927,36	39,567.37
„ „ 1927	39,262.53	28,303.64
„ „ 1928	48,296.59	32,405.37
Разом	$151,859.62	$107,802.19

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід за час 1925—1928	$151,859.62
Розхід за час 1925—1928	107,802.19
Прихід в готівці 1925—1928	$44,057.43
З кінцем грудня 1924 остала готівка	26,857.02
З днем 31 грудня 1928 готівка остає	$70,914.45

Стара резерва Мол. Союза У. Н. С.

Прихід з процентів 1925—1928	$ 2,337.47
Розхід за час 1925—1928	347.00
Приріст в готівці за чотири роки	$ 1,990.47
З кінцем грудня 1924 чотівка остала	14,699.42
З кінцем грудня 1928 готівка остає	$16,689.89

Сиротинець-Захист:

Всі жертви з відділів, від членів і не членів, справлені в місячні лісти гол. фін. секретарем, були віддані мені до перегляду, а відтак кождий чек або моні ордер я підписував і вкладав до банків."

	ПРИХІД:	РОЗХІД:
В році 1926	$11,254.85	
„ „ 1927	23,452.86	$864.04
„ „ 1928	9,322.88	840.01
Разом	$44,030.59	$1,704.05

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід за 1926—1928	$44,030.59
Розхід за 1927—1928	1,704.05
Фонд Сиротинця-Захисту з днем 31 грудня 1928 остає	$42,326.54

Де знаходиться готівка, в котрих банках, це буде обняте звітом Головної Контрольної Комісії, а також буде стверджене Гол. Шконтруючою Комісією, тому уважаю злишним те саме повторяти. Стверджую і вповні годжуся з книгами та справозданнем головного фінансового секретаря щодо стану каси У. Н. Союза.

За послідних чотири роки зі зростом організації збільшилась і моя праця та відвічальність. Крім старої системи прийшли депозити нових родів обезпечення і збірка на Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі, за яку то збірку, а зглядно готівку, я відвічаю.

За чотири роки нашої спільної праці ми бачимо, як в єдности і згоді наша організація росте в могучу моральну і фінансову силу. Як попередних літ, так і останних чотири роки господарка в У. Н. Союзі була чесна й економічна.

За послідних чотири роки поза три річні засідання я не брав жадних діет ні коштів телефону. Завдяки сьому, що голов. фін. секретар мешкає в місци, мої почтові видатки виносять усього $33.80. Всі більші посилки до головної канцелярії доручував особисто гол. фін. секретар, а також всі депозити, лісти та варанти були мені доручені особисто, на чім організація заощадила сотки долярів на посилці бо кождий важніший лист з чеками потрібно булоб реґіструвати й асекурувати. Всі депозити можна було зробити скорше, на чім безперечно організація скористала в процентах від готівки. Всі виплати посмертних запомог, яких було більше ніж пів міліона долярів, я старався по можности висилати як найскорше.

Свою роботу як головного касіера так і організатора сповняв я совісно і чесно. Вірю, що і надальше, як буде в організації любов, єдність та згода, то Український Народний Союз буде Батьком-Союзом для наших дітей і внуків.

ВАСИЛЬ ЛЕВЧИК,
головний касіер У. Н. Союза.

Відтак слідував звіт менаджера Свободи, С. Ядловського. Поява С. Ядловського на естраді викликала бурю оплесків

В своїм звіті С. Ядловський пояснив, що редакція і адміністрація не є всьо одно і поміщуванне дописей не від него залежне. Дальше заявив, що хотяй друкарня є чиста від довгів, то вона так використана і зужита, що в неї треба нових вкладів гроша і видаванне побільшеної Свободи за ті самі гроші є неможливе. По сім С. Ядловський відчитав фінансовий звіт:

ЗВІТ ДРУКАРНІ ОРГАНУ У. Н. СОЮЗА.

ЗА ЧАС ВІД 1. СІЧНЯ 1925 ДО 31. ГРУДНЯ 1928 РОКУ.

І знова минуло чотири літа. Здається, чотири-літа се шмат часу, а однак так скоро він минув, тай приходить час наново ладити чотирорічний обрахунок діяльности уряду, чотирорічний вислід праці, вложеної на мене делеґатами послідної шіснайцятої Ковенції та стати з ним перед делеґатами сімнайцятої звичайної Конвенції нашої орґанізації. Щоб яснійше і краще можна собі здати справу з висліду сеї праці, сего обовязку, вироби̇ти собі конкретний осуд, треба само перше зрозуміти круг ділання завідателя, його обовязки і господарку в департаменті друкарні, котрий знаходиться під його доглядом і проводом враз з його асистентом. Завідатель Свободи, або інакше сказавши, завідатель друкарні, не є редактором, не відвічає безпосередно за редаґовання орґану, не рішає про поміщенне чи відкиненне даної дописи чи статті, як здебільша наші члени се думають. Завідатель друкарні се господар друкарняного майна орґану Свободи. Його обовязком є і все досі було, провадити фінансову господарку друкарняного майна, вести друкарняний бизнес, враз з його асистентом, старатися, щоб той бизнес покривав видатки, які друкарня має, платив всі її зобовязання та всіх її робітників і урядників. Члени У. Н. Союза платять на провадження всього того бизнесу до 62% доходів, а 38% решти доходів лишають на голові свого завідателя, щоб він про се подбав сам і провадив той бизнес як належить і як вимагають сего обставини, а коли можна, то ще де-що і приробив для друкарні. Можливо в де кого повстане питання, на що те все пишеться? Відповідь коротка, на се, щоб поняття про завідателя друкарні і його обовязки та завдання було раз ясне та щоб не мішати завідателя зі справами, за котрі безпосередно він не може відвічати. Зрозуміло, завідатель входить в склад головної екзекутиви і головного уряду У. Н. Союза і там він посередно є відвічальний за всі справи, які є під наглядом екзекутиви чи цілого головного уряду, в нашій орґанізації.

А тепер приступимо до діяльности і бизнесового справоздання завідателя друкарні Свободи як такого. На послідній Конвенції маєток друкарні виносив суму $20,978.93, а кромі сего друкарня була ще винна У. Н. Союзови довгу в сумі $21,000.00. За послідних чотири роки та друкарня зі своїх торгів та членських вкладок, сплатила У. Н. Союзови весь довг в сумі $21,000.00, купила за готівку друкарняну машину за суму понад $4,500 і була змушена підчас будови нового дому У. Н. Союза покрити непредвиджених видатків як ренти, вергавзи, сторожів, переношення офісів, удержання машин на місци підчас будови, на суму поверх $5,000. Ось так представляється господарка в головних точках друкарні за послідних чотири роки.

З того однак ніхто не може заключати, що друкарня Свободи робить золоті бизнеси і члени повинні платити менше, або за тісамі гроші діставати більшу часопись. Тут треба придивитися ще і на відемний бік справи і будучі вигляди. Факт, що друкарня Свободи побудована яких тому 20 літ в зад. Від тоді до днесь стоять ті самі друкарські машини. За винятком одної преси книжкової вся решта машинерії є до 18 і 20 літ стара і виринає потреба набуття нової та великих вкладів на старі зужиті машини, приходить час відбудови друкарні — а се нові видатки, нові турботи. Другий відемний бік, се справа оголошень. Колись в давнину нашої іміґрації американський бизнес пхався зі своїми оголошеннями до чужинецьких часописий. Днесь американський бизнес говорить, що йому вистарчають вже американські часописи, діти іміґрантів читають по американськи, а і старші вже трохи навчилися. Як що часопись є місцева, вона дістає ще та полягає на місцевий бизнес і оголошення, а часопись, як наша, котрої 17,000 денно розходиться по цілій Америці і Европі, для такої, тяжко числити на місцевий бизнес оголошень. От тому наша часопись опирається вже майже лишень на оголошення своїх дрібних бизнесменів і оголошення від своїх товариств.

Щож з того виходить, звичайно, що доходи з оголошень меншають, а не побільшаються. Загальне заключення — за $3.60 на рік члени У. Н. Союза в жаден спосіб не можуть сподіватися більшого орґану, як вони мають його тепер. А що воно так, подивіться на числа. Член заплатив на рік $3.60. З сеї суми на папір виходить 89 цнт., почта 33 цнт., чорнило, електрика 58 цнт., папір до паковання, шнурки 55 цнт., стенслі, система адресара 65 цнт., робітник 7 2цнт. — Разом $3.63.

Сам касовий звіт, касові обороти та фінансовий стан на прикінци 31-го грудня 1928 року представляється як слідує:

ПРИХОДИ:

Укр. Нар. Союза від членів за орган „Свобода"	$184,921.20
Передплата Свободи від приватних сторін	21,020.40
За оголошення бизнесові	35,608.89
За друкарські роботи	30,959.47
Зі спродажі книжок	12,210.23
Зі спродажі календаря	14,353.98
Ріжні приходи, як звороти, колекції і т. п.	2,613.51
Проценти	754.10
Разом прихід	$302,441.78
Готівка з кінцем 31-го грудня 1924 року	3,447.24
Депозит	100.00
Загальний прихід	$305,989.02

РОЗХОДИ:

Платня редакції і робітників	$144,657.34
Папір і другі матеріяли	60,770.23
Почтові оплати і канцелярійна адміністрація	35,205.59
Електрика, газ, опал і асекурація	6,694.45
Направи машин і адаптації	8,215.34
Видатки на книжки свого і чужого накладу	7,852.31
Ріжні розходи, як: звороти, колекції, зачети і будова	7,296.62
За видавництво календаря	11,664.01
Зворот позичок У. Н. Союзови	21,000.00
Разом розхід	$303,355.89
Готівка з кінцем 31. грудня 1928 року	2,533.13
Депозит	100.00
Загальний розхід	$305,989.02

БІЛЯНС ДРУКАРНІ З ДНЕМ 31. ГРУДНЯ 1928.

Стан чинний:

Готівка	$ 2,533.13
Засіб книжок	19,365.19
Інвентар (машини і урядження)	15,285.66
Засіб друкарських матеріялів	1,000.00
Депозит в Гез комп.	100.00
Разом	$38,283.98

Стан довжний:

Чистий маєток	$38,283.98
Разом	$38,283.98

СЕМЕН ЯДЛОВСЬКИЙ, завідатель.
ПЕТРО МАЦІЙОВСЬКИЙ, асистент.

До друкованого звіту додає, що в друкарні кождий сповняє свій обовязок і просить делегатів, щоб при рішенню про орган памятали, що його побільшенне за тісамі оплати є неможливе. (Звіт надгороджено довготриваючими оплесками):

(Дальше буде)

ЦІ ЛІТНІ ДНІ...

В ці гарячі дні ваші думки линуть в широкі простори.

Вам бажається бути десь в хатчині далеко за містом, або на шляху серед поля, або в тіни ялиць на березі гірського озера.

Але чи є у вас засоби для цьої дійсної потреби — чи можете позволити собі на такий заслужений відпочинок?

Щоби любуватися оживлюючим оточенням природи, треба систематично кожного тижня відкладати малу частину вашого заробітку на Щадничий Рахунок в цім банку.

ВАМ БУДЕ ВІДАЙ НАЙБЛИЖЧЕ ДО ОДНОЇ З ЦИХ УСТАНОВ:
55 Евню Б. ріг 4 вул.
1513 Перша Евеня, ріг 79 вулиці.
190 Баврі, ріг Спрінг Ст.
3015 Третя Евеня, ріг 155 вулиці.
2487 Ґренд Конкурз, коло Фордгем Ровд, Бронкс.
376 Ґренд Ст., коло Норфолк Ст.
100 Ессекс Ст., коло Діленсі Ст.

Manufacturers Trust Company

47 БАНКОВИХ УСТАНОВ — АКТИВА В ПРИБЛИЗНО ПІВ БІЛІОНА ДОЛЯРІВ — 400,000 КЛІЄНТІВ

ПІКНІК

НА ДОХІД БУДОВИ НАРОДНОГО ДОМУ В ПЛОТИЧІ, ПОВІТ БЕРЕЖАНИ, ГАЛИЧИНА

— відбудеться —

НА ФАРМІ АНТОНА НАГРЕБЕЦЬКОГО,
154 WESTFIELD AVE., CLARK TOWNSHIP (НЕДАЛЕКО РОВЕЙ, Н. ДЖ.)

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО СЕРПНЯ 1929 РОКУ

Початок в 11. годині перед полуднем. — Вступ 50 цнт.; для дітей даром.
На случай непогоди пікнік відбудеться тиждень пізнише — 11. серпня.

Прекрасне місце на відпочинок і забаву. Богато дерев і мягкої шовкової трави — рай для дітвори! Плятформа до танців, відповідна музика, свіжі напитки і смачні перекуски.

Дороговказ: З Ню Йорку брати трен Pennsylvania з 33-тої вулиці, або з Exchange Place в Джерзи Сіти, до Rahway, N. J. З Ровей брати бос ч. 54 Westfield-Rahway і висідати на Westfield Ave., corner Brand Ave., коло готелю, де будуть ждати комітетові з синьо-жовтими відзнаками. Звідтам на пікнікове місце один блак. Хто їде приватним автомобілем, нехай їде через Нюарк і Елізабет (Lincoln Highway) до Rahway до 1-го трафікового світла, відтак звернути на право і їхати аж на місце пікніку, де при вулиці буде великий український прапор. 160-1,178-9

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „З О Р Я"

— уряджує —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО ЛИПНЯ 1929 РОКУ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В LOEFFLER'S PARK & CASINO, 2061 Westechester Avenue, BRONX, N. Y.

Парк отворений від 10-ої години рано. — Вступ 50 центів.

Дороговказ: Брати Lexington Ave. Subway Pelham Bay Park train і висісти на 177 вулици і іти три блоки до гори попід Елевейтор. 160-1

ПОЗІР! ШИКАҐО, САВТ САЙД! ПОЗІР!

БР. РОЖД. ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ, ВІД. 259 У. Н. СОЮЗА

— уряджує —

ПЕРШУ

ПРОГУЛЬКУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО ЛИПНЯ 1929 РОКУ

У ВЕЛИКІМ ЛІСІ FOREST RESERVE, КОТРИЙ НАХОДИТЬСЯ НА 107-МІЙ УЛИЦІ, ОДНА І ПІВ МИЛІ ВІД KEENE AVE., НА ЗАХІД.

Се буде перша прогулька для Українців на Савт Сайді й околиці. Всілякі забавки і несподіванки будуть для старших і молодших, як також музика буде першої кляси. Окрім того будуть смачні перекуски, сендвічі і холодні напої та все, що до прогулькової забави належить. При тій нагоді запрошуеться всіх Українців з Савт Сайду прибути як найчисленніше. Проситься сердечно сходитись на годину 8.30 рано. 160

Автомобілеві троки будуть чекати на 50-тій і Paulina St. і на 54-тій і Washtenaw Avenue.

УВАГА! Тих, що поїдуть троками, проситься прийти на час, а ті, котрі поїдуть власними автомобілями, нехай беруть контрунебудь дорогу на захід до Keene Ave., а з Keene Ave. на полудне до 107-мої вул., відтам одна і пів милі на захід, де Комітет буде чекати на кождого.

За добру забаву ручить — Комітет.

ПОЗІР! СИРАКЮЗ, Н. Й.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА СІЧ,
відділ 282 Укр. Народ. Союза

— устроюеться —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В СУБОТУ, 13. ЛИПНЯ 1929 Р.

в годині 3-тій пополудни
НА PLEASANT BEACH.

Запрошуеться Братства і Товариства, всіх місцевих і позамісцевих Українців до численної участи, де забавимося разом на свіжім повітрю. До танцю буде приґравати первородна музика, також буде смачна перекуска і здорові напитки. Тож прийдіть, а певно не пожалуєте. За добру і чесну забаву ручить — Комітет. 160

ПОЗІР! PLAINFIELD, N. J. ПОЗІР!

КОМІТЕТ ЗЛУЧЕНИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

— устроює —

НА ДОХІД СИРОТИНЦЯ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

ПІД СТАРИМ ДУБОМ
В ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, 21. ЛИПНЯ 1429 Р.

в годині 1-шій пополудни.

Вступ 25 центів.

Колиб падав дощ, то пікнік відбудеться 28. липня 1929 р.

Чесна Громадо! Памятаймо про свої старі літа і про наші діти, котрі можуть остатися сиротами в кождій хвилі. Нам Сиротинця дуже треба. Просимо на наш пікнік прибути.

За добру забаву ручить — Комітет.

Дороговказ: В Плейнфілд, Н. Дж., взяти бос число 20 до Maple Ave. На розі побачите малі прапорці. Автами їхати: Park Ave., corner Maple Ave. На розі будуть малі прапорці аж на місце. 160,6

ПЛЯМИСТИЙ ТИФ.

Санітарні власти в Кишеневі затривожені розмірами, які приннмає з кождим днем плямистий тиф. В селі Неморенах було вже 24 случаїв плямистого тифу, з того 6 смертних. І в инших селах кишенівського округа шаліє тиф.

КОЗАК ЗАВЕДІЯ

Отсе наголовок нової рекорди ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
На другій стороні: МЕТЕЛИЦЯ.

Се мала — 10-цалева рекорда за 75 центів.

Коли припадковий гість-чужинець почув сю рекорду підчас проби, сказав неначе сам до себе: Якже щасливим чуюся під уплывом сеї музики.

КРОМІ СЕЇ РЕКОРДИ — ЩЕ

20,000 УКРАЇНСЬКИХ РЕКОРДІВ

КОМПАНІЇ

Columbia

ГОТОВИХ ДО ПРОДАЖІ В МУЗИЧНІМ СКЛАДІ

СУРМА

і чекає на свою чергу, щоби рознести звуки рідної пісні по українських домах в Америці. Чомуж наші Земляки не мають використати сього скарбу для розвеселення себе самих і виховання молодого доросту в дусі батьків?

ОСЬ ПОСЛУХАЙТЕ НАЙНОВІЙШИХ РЕКОРДІВ, ЩОЙНО ВИДАНИХ:

ОРХЕСТРА „БРАТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ" зі співом.
10" 75 ц.
27182F (Червона ружа, жовтий квіт
(На Поділю білий камінь

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА з акомп. орхестри
27183F (Презент з Европи
(Пан Фрайтер
(Е. Жуковський, барітон

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „СУРМА" з акомп. орхестри. Сопран сольо Е. Корнат.
12" $1.25
70015F (Вечерниці, часть 1 і 2
70016F (Вечерниці, часть 3 і 4
(Сопран сольо В. Барчанівна

КОЛЮМБІЯ МІЖНАРОДНА ОРХЕСТРА
59054F (Збірка Міжнародних Мельодій, часть 1 і 2

Опісля перегляньте, чи вже маєте рекорди ріжних авторів та композиторів, видані попередно компанією Колюмбія, на приклад:

БАРІТОНА ЕВГЕНА ЖУКОВСЬКОГО:
10" 75 ц.
27174F (Толока
(Зводини.
27170F (Фіксований Чоловік, часть 1.
(Фіксований Чоловік, часть 2.
27168F (Старости, часть 1
(Старости, часть 2.
27163F (Щаслива
(Люлька-файка
27158F (Було тай нема
(Хаїм щоб здоров
27156F (На фарми
(Брехня
27152F (Алелуя, я бом!
(Стація „Зімна Вода"
27146F (Жінка в небі, часть 1.
(Жінка в небі, часть 2.
27142F (Допитався
(Ват ду ю сей
27134F (Відьма, часть 1.
(Відьма, часть 2.
27124F (Спорт американський
(Історія з пирогами.
27118F (Лянцмацка.
(Погані часи.
27114F (Синочок.
(Образований
27116F (Вуйко з Пенсилвенії.
(Комедія тай годі
27105F (Пісня невольника.
(Їзда на аероплані.
27096F (Що найшов, то твоє.
(Ой зацвила калина.
27082F (Лист з краю.
(Волокитка.
27083F (Що грубе то добре.
(Зрадниця.
27072F (Старість не радість
(Не женися, сину
27047F (Молода на відході.
(Віват пані свахи.
27057F (Соколи, Соколи.
(Ми Гайдамаки.

ДУЕТУ ЕВГЕНА ЖУКОВСЬКОГО І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА.
10" 75 ц.
27168F (Старости, часть 1.
(Старости, часть 2.
27140F (Поправини в Америці, часть 1
(Поправини в Америці, часть 2
27136F (Свекруха бе і плакати не дає.
(Кум до куми.

МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА, барітона.
10" 75 ц.
27062F (Ще не вмерла Україна
(Марселеза.
27075F (Гей Січ іде, красен мак цвите.
(Не пора.
27027F (Верховина.
(Гей, там на горі Січ іде!
E 2729 (Ще не вмерла Україна.
(Веснівка.

ВОЛОД. ДИЛЬОВ, бас.
27073 (Ой Дніпре мій, Дніпре.
(Гетьмани, серенада Шевченка
27165 (Танцювала риба з раком.
(Спить жінка тай не чує.

ОРХЕСТРИ ПАВЛА ГУМЕНЮКА, переплітаної деколи співами Красновської, Жуковського.
10" 75 ц.
27179F (Танець по шлюбі, полька
(Полька для всіх.
27169F (Туга за родиною.
(Івана Лопушника.
27166F (Чому, Галю не танцюєш
(Їде, їде Зельман.
27164F (Запорожець полька
(Танець на вигоні
27159F (Вечерниці, часть 1.
(Вечерниці, часть 2.
27154F (Спросини, часть 1.
(Спросини, часть. 2.
27143F (Кума з міста ішла
(Танець мого кума
27140F (Поправини в Америці, часть 1.
(Поправини в Америці, часть 2.
27136F (Свекруха бе і плакати не дає.
(Кум до куми.
27131F (Заручини в Америці, часть 1.
(Заручини в Америці, часть 2.
27128F (Танець з під Львова.
(Заяць жених.
27106F (Ой дівчино дівчинонько.
(Коло гаю походжаю.
27115F (Попразент, часть 1.
(Попразент, часть 2.
27104F (Козак тропак.
(На сінокоси, коломийка.
27087F (На весілю під хатою.
(Ой там за лісом.
27055F (Вінкоплетини.
(Заручини.
27070F (Поправини, часть 1.
(Поправини, часть 2.
27071F (Чабан.
(Гуцулка.
27078F (Грай або гроші віддай.
(Танець під вербами.
27079F (Придани.
(Пересувини.

БАРІТОНА ПЕТРА ОРДИНСЬКОГО.
27150F (Ой, і не гаразд Запорожці,
(Ой, бре море, бре.
27135F (Віє вітер,
(Думка про Морозенка.
27151F (Гей гук, мати, гук
(Розлилися круті беріжечки
10" 75 ц.

САЛЬОМЕЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ, сопрано:
27133F (Ой, де ти ідеш, де ти поїдеш.
(Ой летіли білі гуси, — розплетини.
27132F (Вівці мої, вівці, пастуша пісня
(Через сад виноград, — дівоча пісня.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ЛІРА".
27126F (Ой, у полі нивка.
(Ой, у лузі.
27125F (Верховина.
(Де Дніпро наш.
27138F (Реве та стогне,
(Закувала та сива зазуля.

А тих, що нема тут вичислених, треба пошукати в повних каталогах.

Всі рекорди висилаємо почтою і гарантуємо, що не пібються.

Коли хочете мати рекорди нові і найскорше, то сейчас пишіть до нас; до кождого ордера додаємо голки або якусь книжочку на презент. Хто замовляє не менше як 5 рекордів, тому оплачуємо пересилку.

Коли знаєте гарну пісню і хотілибисьте почути її на рекордах, то напишіть до нас про це.

Всі замовлення посилайте на адресу:

SURMA BOOK-MUSIC CO.

(СІЧОВИЙ БАЗАР)

103 Ave A, New York, N. Y.

(між 6-ою і 7-ою вулицею)

ОТВОРЕНО ВІД 9-тої РАНО ДО 10-тої ВЕЧЕРОМ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Пописи дітей школи в Ґейдж парку.

У Ґейдж парку істнує при Січовім Атлетичнім Клюбі українська школа. Хоч як тяжко приходиться Комітетови-зарядови утримати сю школу, всеж таки школа стоїть чи не на першім місци в Шикаґо, Показалося се з величавого концерту закінчення шкільного року в неділю, 23 червня с. р. На сім концерті виступив також з вправами і танцями молодечий січовий клюб, який, як і школа, стоїть під управою гр. С. Мусійчука. Невеличка, але свідома громада зібралася в гали при угро-руській церкві о годині 3. попол. Підвоситься куртина і срібними голосочками задзвеніли діточі пісні: „О, Україно", „Ми в луг підем", „Гей на горі", „Віє вітер", „Гей Січ іде" і инші. За сим ідуть деклямації маленьких дітей: Ґ. Гірняка, І. Стефанового і більші деклямації старших: „До Основяненка", що віддеклямував А. Ґіжовський і „Наливайко" — П. Саґан. Вступне слово голосить школяр І. Савчин. Дальше ідуть соля шкільних дівчат: дзвенить сольо: „Цвітка дрібная" — Анна Троць і „Віють вітри", сольо Анни Станько. Далі ідуть дуети сестер Абрамик: „Де згода в родині, і Катрі Гарасим та й Й. Гірняк: „Та нема ґірш нікому". Присутні винагоджують всіх оплесками, а Анні Троць вручає учитель китицю рож за її гарно відспівані пісні. Вона має такий рідкий дар до співу, й такий милий голос, що присутні порадили родичам післати свою свою 12-літну Анну до висшої школи співу, вірючи, що в будуччині ся нині ще маленька співачка принесе українському народови славу.

Хор самих дівчаток відспівав пісні „Ой у полі нивка" і „Лугом іду".

Слідували танці: український балет відтанцювало 8 дівчаток, „Чабана" 8 дівчаток, а найкращий з них танець, що відтанцювали дівчатка Й. Гірняк і М. Абрамик. За той танець учитель вручив рівнож обом китиці квітів. Українського козачка відтанцювали Стефанія Гуміняк, Оля Абрамик і Марія Юрчак. 8 хлопців відтанцювало аркана. Танцями не могли присутні налюбуватися. Їх рівнож повиучував гр. С. Мусійчук. Новиною для нашої кольонії був виступ з вправами. Перше виступило 16 хлопців, а потім 20 дівчаток. Нема слів, щоб описати сей чудовий вид рухів зі співом молодих наших цвітів, січовиків. До всіх танців і вправ пригравали дівчатка: Ірися Семенюк, за що учитель обдарував її цвітами, й Ірися, дочка учителя. При кінці найцікавійшою точкою був коротенький екзамен 10 дітей, що укінчили українську школу. Вони дуже гарно вивязалися з читанням, а ще краще з відповідями з історії України. Всі дістали в нагороду диплъоми, кокарди і українські співанники, а в доказ признання їхньої науки присутні зложили для них як гостинець готівкою 23 доляри. На закінчення діти відспівали „Многая літа" своїм родичам і „Ще не вмерла Україна".

Зворушений до сліз учитель подякував родичам та дітям і виголосив свій віршик, який поміщений був в Свободі під наг. „Дітям рідної школи". Діти зрозуміли добре сі слова: „Я люблю вас, діти, українські квіти", коли з радости їм поплили по личках слези, а на салі запанувала зворушаюча тишина.

По концерті знято спільну фотографію.

Так закінчилося велике наше свято української школи, що остане в незабутній памяти присутних, а тим більше дітям на ціле їх життя. Учасники свята говорили: Не гине наш дух на чужині, коли будемо мати таких дітей і таких щирих працьовників коло нашої молодіжи, якими являються гр. С. Мусійчук та щирий й енергічний комітет в особах: Д. Шумовського, В. Сагана, П. Жовнірчака, М. Гірняка, В. Савчина, Д. Гіжовського, С. Гарасима, М. Гуминяка і С. Троцня.

Присутний.

УВАГА! МАНВІЛ, Р. АЙ. УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ім. М. ДРАГОМАНОВА

— устроюється —

ЛІТНІ ПІКНІКИ

В НЕДІЛЮ, 14. ЛИПНЯ 1929 Р.

точно в годині 1-ій пополудни.

Як буде погода, то пікніки будуть відбуватися кождої неділі аж до пізної осени. Вразі непогоди пікніку не буде.

Пікніки відбуваються там, де відбувалися попередні.

Тож дорогі Товариші і Товаришки, не пропустіть жадного пікніку, бо маєте свіжий воздух між зеленими деревами і відповідне місце до забави і відпочинку. Тож приходіть усі без ріжниці на партії, бо ми всі як один.

За добру забаву і чесну обслугу ручить 160

Комітет.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Жертви на українські справи.

До комітету допомоги рідному краєви наспіли з отсих сторін жертви: гр. М. Проборівський передав на руки комітету $7.85 цнт., котрі зібрано на весіллю в гр. О. Шпікули, на допомогу інвалідам. Справу ту підніс гр. Строцький, а збіркою занялись: М. Проборівський і Й. Бойко; Жертвували по 1 дол.: Й. Бойко, І. Маленьчук, Т. Пригода, С. Гурбель, М. Проборівський; по 50 цнт.: І. Строцький, М. Кінаш, Л. Комоніцький, Г. Тепер, Т. Кушнір; С. Бухтик 25 цнт. і Г. Кучер 10 цнт.

Гр. А. Швець, будучи на весілю у гр. Б. Рекрута у Провіденс, Р. Ай., жертвуючи від себе доляра, завізвав гостий, щоби жертвували на боєву акцію. Збіркою занялись Юлія Проніцька й Анна Семеґен. Збірки було $7.80.

До цего поодинокі громадяни зложили в тім часі свої жертви на інвалідів, а то: П. Заяць з Албіон $1.00; К. Корніцький 75 цнт.; І. Рапко 50 цнт.; М. Грошовий 40 цнт.

Гроші вислано через Обєднанне в призначене місце так, як сего жертводавці бажали.

Комітет.

Фармер, їдучи до міста, приказав хлопцям зробити в бічній стіні стайні діру, щоби нею міг залазити до стайні кіт. Приїздить фармер вечером до дому і бачить, що хлопці зробили діру, але не в бічній, а в передній стіні, зараз коло дверей.

— Ви нічого не зробите так, щоби було добре, — почав сваритися фармер.

— І що тут є зле зроблено? — боронились хлопці.

Фармер пійшов до дверей, отворив їх на розтвір і двері закрили діру.

— А куди тепер зайде до стайні кіт? — спитав фармер.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє усіх своїх членів, що мітінґ відбудеться 13-го липня, в годині 8-ій вечером, у своїй гали. Проситься всіх членів прибути на означений час. На тім мітінґу будесь принимати нових членів до Товариства без вступного. Якщо члени мають нових кандидатів, нехай користають з нагоди. — М. Скибінський, предс.; М. Камеронік, кас.; М. Заяць, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Князя Данила, від. 356, повідомляє, що мітінґ відбудеться в суботу, 13. липня, в годині 6-ій вечером, в Народнім Домі, 3322 N. Lawrence St. Проситься всіх членів прибути точно на час, бо є важні справи до полагодження. — М. Долинний, предс.; В. Хомин, кас.; Т. Черевка, секр.

ДЖЕРЗИ СТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 13. липня, в годині 7-ій вечером, в Нар. Домі, 72 Моріс ул. Проситься всіх членів явитись на означений час, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 14. липня, в годині 2-ій пополудни під ч. 618 Лакавана Евеню. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости. — Гр. Запотічний, предс.

ДЕРИ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 303, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться 14. липня, зараз по Сл. Божій, в Укр. Гали на Овен Евеню. Кожда членкиня має явитися точно на означений час. Секретарка здасть справозданнє за 6 місяців. Взивається контрольорів сконтролювати книжки. Будемо принимати до Сестрицтва і У. Н. Союза без вступного, тому обовязком членкинь є подбати о нових членкинь. Також членкині, котрі мають діти, повинні вписати їх до У. Н. Союза. — Катерина Королевят, предс.; Анна Куземчак, кас.; Катерина Бейц, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в пятницю, 12. липня, в годині 8-ій вечером, у Січовім Домі. Проситься всіх членів явитись на час, аби довго не сидіти. — Іван Чопик, предс.; І. Дорожовський, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 14. липня, в 3-тій годині по пол., в Укр. Просвітнім Клюбі, 908 Hess Ave. Кождий член обовязаний явитись. Неявившийся член буде караний після статута. — Н. Гаврилів, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14. липня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали Горож. Клюбу. Проситься членів явитись на збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься принести з собою $1.35 від особи за товариську відзнаку, які будуть роздаватись на зборах. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Вол. Крушельницький, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Отсим дається до відома усім членам Тов. ім. Ів. Франка, від. 146; що збори відбудуться 14. липня, в У. Н. Школі, 12340 McKay Ave. Будемо принимати нових членів без вступногояк також дітий. Буде розданне фотографії і справа поміщення фотографії в календарі на 1930 рік. Контр. комісія здасть звіт за 6 місяців. — Уряд.

НОВЕ ПРАВО ІМІҐРАЦІЙНЕ

Чи ви є горожанином Америки, чи ні — спроваджимо до Америки Вашу жену і діти, котрі числять низше 21 літ, а старших і рільників на фарму.

Богато людей приїхало по отриманню від нас ДОКУМЕНТІВ І КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ.

Проте хто має:

1) Спровадити кого з родинного або з інших країв, як КАНАДИ і ін., або хоче виїхати на вигідних КОРАБЛЯХ до краю і вернути до АМЕРИКИ без КЛОПОТУ, чи є горожанином, чи ні;

2) Вислати гроші до краю так, щоби без жадних доплат були доручені адресатови в ДОЛЯРАХ АМЕРИКАНСЬКИХ — або

3) Полагодити якунебудь КРАЄВУ СПРАВУ, купити або продати маєток в краю або в Америці — виробити КОНТРАКТИ, ПОВНОВЛАСТИ, СКРИПТИ ДОВЖНІ і т. ін.; — нехай з повним довірем удасться устно або листовно до знаної від звиш 20 літ правдиво УКРАЇНСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ: 22—

T. J. HRYCEY & CO.

NOTARY PUBLIC, REAL ESTATE, FIRE INSURANCE, STEAMSHIP TICKETS AND AMERICAN EXPRESS AGENCY,

329 SO. FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: LOMBARD — 25-93.

МІХУРОВІ НЕДОМАГАННЯ

Проволока є небезпечна в недомаганнях нирок і міхуря. Треба охороняти себе. Треба приймати осторогu природи. "Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" швидко вам поможуть. Це 200 літ старе лікарство уліпшене результатами новітнього медичного досліду. Воно дається брати тепер легко і приємно. Зберігайте здоровля ваших нирок та інших органів тіла, вживаючи "Нові і уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" а природа сторицею вам відплатить. В кожній аптиці в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатанім пуделку і не приймайте ніяких імітацій.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ!

ЛІЧЕНІ НОВИМИ МЕТОДАМИ ОСТРІ І ХРОНІЧНІ ХОРОБИ

(Скорі і певні результати)

Порадьтеся Dr. ZINS-а сей час, коли терпите на: Скірні, Кровні і Нервові Хороби, Катарові і Хронічні Олцерс, Загальне Ослаблення, Нервове вичерпанне, Болі голови, Умову депресію і Завороти, Побільшені Гленде, Хороби Легких і Бронкітіс, Носові, Горляні і Астматичні недомагання, Жолудкові і кишкові Хороби, Ревматизм, Сціятика, Лумбаґо і Невральгія. Коли ви хорі, я можу помочи вам. Оглядаю кождого пацієнта особисто і довірочно. 112—

(СПЕЦІЯЛЬНО НИЗЬКІ ЦІНИ)

Лабораторичні тести, еґзамінація крови, X-Rays

БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-ою Евнею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечером; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пополудни.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ, БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то зверніться до нас з замовленням.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ST. NICHOLAS GR. CATH. SOCIETY PASSAIC, N. J.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірем, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте, але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY

298 Broadway, New York City

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ҐДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ

Слідуючі відізди:

ЛІТУАНІЯ . . . . . Липня 20.
ЕСТОНІЯ . . . . . Серпень 10.
ЛІТУАНІЯ . . . . . Серпня 31.

По дальші інформації голоситься до місцевих агентів або пишіть до:

BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ брата Микиту Кобелюха з Метенева, пов. Зборів, Галичина. Має знаходитися в Ню Йорку. Хто знає його адресу, або він сам прошу зголоситись на слідуючу адресу:

ANNA KOBELUCH
238 — 20 ST. W. 160-1
Saskatoon, Sask, Canada.

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 моргечі. Шери продається: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голоситься до котрогобудь з понизших урядників: **І. Лисак,** предс., 163 Myrtle Ave. Irvington, N. J.; **М. Брудер,** секр., 17 Market St., Newark, N. J.; **Т. Каськів,** касієр, 600 High St., Newark, N. J.

ПРОДАЄ ДОМИ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY, EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ
похоронне заведення в Шікаго отворив Іван Оленець. Обслуга точна і дуже умірковані ціни. 140—
JOHN OLENEC,
2245 W. Huron Street, Chicago, Ill.
Тел. офісу: West 2056 — Тел. домашний: Nevada 8585

INTERNATIONAL MOVING & EXPRESS CO.
Перевозимо меблі, пяна, в Ню Йорку і околиці, а також в подальші місцевости, по найнизших цінах. Голоситься або кличте: 107—
M. ZORAWICK
438 E. 9th ST., NEW YORK CITY.
Tel. Stuyvesant 7950.

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх горобах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Години: 127 EAST 84th STREET,
10—12 межи Park і Lexington Aves.
6— 8 NEW YORK, N. Y.
В неділі замкнено.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядданием абстрактів: виготовляє контракти купна і продаж; переправаджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

КОСИ
Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанием косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.
Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 120—
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

FLIT
KILLS FLIES MOSQUITOES Quicker!
FLIT Kills Flies Mosquitoes

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave. Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave. Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568